

SIYASİ TARİH EĞİTİMİNDE ANNALES OKULU VE YÖNTEMİ*

THE ANNALES SCHOOL: A METHODOLOGY FOR TEACHING POLITICAL HISTORY

*Sibel AKGÜN

*Doç.Dr.; Bülent Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
sgulcan@sakarya.edu.tr

ÖZET

Siyasi Tarih bugün birçok üniversitenin Uluslararası İlişkiler ve sosyal bilimler bölümlerinde okutulan bir derstir. Bu ders temel olarak geçmişte devletlerin birbiri ile olan ilişkilerinin tarihini ele almaktadır. Bunun dışında ders saatinin elverdiği ölçüde ülkelerin iç gelişmelerinin tarihini incelemektedir. Tarih disiplininin bir alt kolu olan Siyasi Tarih dersinde de tarih yöntemi ve eğitimi konusunda yaşanan sorunları yaşamaktadır. Siyasi Tarih dersinde devletlerin birbiri ile olan ilişkilerinin tarihi ele alınırken genellikle savaş ve anlaşmalar ağırlıklı bir eğitim - öğretim yöntemi ile konu ele alınmaktadır. Ayrıca ders saatinin kısıtlı olmasından dolayı devletlerin iç gelişmelerine çok az yer verilebilmektedir.

Çalışmada Sosyal bilimlerin 1920 sonrası en çok konuşulmuş ve tartışılmış olan, günümüzde de geçerliliğini devam ettiren Fransız Annales Okulu'nun Siyasi Tarih dersine olabilecek katkıları ele alınacaktır. Bu okul ile hem Siyasi tarih dersinin sadece savaş tarihi dışında ele alınması konusunda hem de devletlerin iç gelişmelerinin detaylı bir biçimde aktarılmasında yararları da ortaya konacaktır. Annales Okulu tarihin çok katmanlı bir biçimde sadece siyasi değil ekonomik- toplumsal- kültürel ve coğrafi olarak incelenmesi yöntemi ile karşılaştırmalı metodlarla daha iyi kavranabileceğini belirtmektedir. Bu yönteminin kullanılması ve yaygınlaşması ile birlikte lisans düzeyinde de Siyasi Tarih dersinin daha etkin ve verimli bir biçimde aktarılması mümkün olabilecektir. Çalışmada Annales Okulunun ve Türkiye'deki temsilcilerinin çalışmalarına vurgu yapılarak, bu yöntemin Siyasi Tarih eğitimine katkıları ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: tarih, siyasi tarih, tarih yöntemi, siyasi tarih eğitimi, annales okulu.

ABSTRACT

University departments of international relations and other social sciences usually feature courses on Political History as part of their curricula. These courses focus mainly on the history of inter-state relations. Additionally, they try to address to the extent allowed by their schedule the history of internal developments within countries. As a branch of the history discipline, political history is not exempt from those problems related to methodology and teaching in history. In these courses, the history of inter-state relations is usually studied only in reference to wars and agreements. As course hours are limited, internal state developments are often insufficiently covered.

This study will attempt to explore how the French Annales School, which has been a subject of debate since the 1920s and still bears considerable influence in the social sciences, can contribute to developing an approach to political history courses. This school may offer new possibilities for an alternative approach to political history, which has so far been treated as a history of wars and proven to be insufficient in addressing the history of internal developments within a state. The school suggests that history can be better studied through a multi-layered approach and comparative method based on the analysis of not only political but also sociocultural and geographical dimensions. The application and spread of the school's method in undergraduate education may allow for more powerful and efficient teaching in political history courses. In this study, we will attempt to elaborate upon the possible contributions of such a method to political history teaching with a special emphasis on the studies of representatives of the school in Turkey.

Keywords: history, political history, historical methodology, political history teaching, the annales school

* Bu çalışma 8-10 Mayıs 2015 tarihleri arasında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi tarafından düzenlenen VII. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresinde sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş halidir.

1. GİRİŞ

Eğitim ve öğretim, hangi düzeyde yapılırsa yapılsın insan ve toplum faaliyetlerinin kavranması ve analiz edilmesi için en gerekli kavramlardan ikisidir. Bu kavramlar ayrıca insan ve toplumların içinde yaşadıkları dünyayı şekillendiren ve ileriye taşıyacak olan faaliyetler bütünü temsil etmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli unsur, eğitim ve öğretimin içeriği ve nasıl öğrenildiği/ verildiği konularında etkili olmaktadır.

Etkili eğitim- öğretim, çeşitli öğretim stillerinin bir arada ya da birbirini destekleyecek şekilde kullanıldığı; bağımsız olarak öğrenme etkinliklerine katıldığı; sınıf ortamındaki algılama, anlama ve kazanım oranının yüksek olduğu bir ortamdır. Eğiticinin belirlediği öğrenme amaçlarının, öğrenciler tarafından başarıyla gerçekleştirildiği durum ideal öğrenmedir. Etkili eğitim - öğretim farklı anlamlandırma ve boyutları ile değerlendirilmesi gereken geniş bir kavramdır. Dolayısıyla etkili öğretim, öğrenme kalitesini artırmak amacıyla düzenlenen karışık bir süreçtir (Dinç, 2009: 1429).

Etkili eğitim ve öğretimin iki temel niteliği söz konusudur. Bunlar;

1. Öğrencilerin çeşitli olgu, beceri, değer ve kavramları öğrenmelerini kolaylaştırmak,
2. Sınıf içerisinde tek düze bir ders işleyişi yerine, farklı öğretim stratejileri, yöntem ve teknikleri tek tek veya bir arada kullanabilme becerisini öğretmenlere kazandırmak (Dunne- Wraggi, 1994).

Burada söz konusu olan etkili eğitim- öğretim ilkelerinin uygulanması gereken en önemli disiplinlerden bir tanesi de Tarih disiplini. Bu disiplin beşeri ve teknik diğer bütün disiplinler gibi insan ve toplumların hayatlarında, geleceğinde kilometre taşı sayılabilecek unsurlara sahiptir. Ancak öncelikli olarak sorulması gereken soru “Tarih nedir”? sorusudur. Son derece hızlı değişim ve dönüşümlerin yaşandığı günümüz dünyasında bu soruya farklı cevaplar verilebilir. Tarih yazımında ve metodolojisinde 20. Yüzyılın ortalarından itibaren özellikle 1960’lı yıllardan sonra köklü değişiklikler meydana gelmiştir ve tarihin ne olduğu sorusuna verilen cevaplar farklılaşmıştır.

Tarih disiplinin çoğunlukla “geçmişteki insan topluluklarının yaşamış oldukları olayları yer ve zaman göstererek, sebep- sonuç ilişkisi içinde araştırmaya, belge ve kanıtlara dayalı olarak inceleyen ve açıklayan bilim dalı” olarak tanımlandığı görülmektedir. Bunun dışında köken olarak Arapça bir kelime olarak sözlükte vaktin bilinmesi olarak da tanımlanmaktadır. Bu anlamda, “tarih”, her şeyin zamanının kendisinde sona erdiği gayesi ve vaktidir. Ayrıca kısa ve öz olarak hem geçmiş hem de geçmişte yaşanmış olayları inceleyen ve açıklayan bir alan olarak da tanımlanmıştır (Güneş, 2005: 2, Yılmaz ve Kaya, 2011: 74- 75).

Pozitivist tarih tanımı olarak nitelendirilen bu durum, tarihin modern ötesi tanımlamalarında daha farklı bir biçimde karşımıza çıkmaktadır. Modernizm ötesi tanımda ise tarihin doğası, pratikte uygulanma şekli ve tarih bilgisi inşa sürecinde tarihçinin oynadığı rol ve subjektif unsurlar ön plana çıkar. Bu bakış açısında tarihin “ yorumlamaya dayalı bir çalışma alanı “ ve geçmiş hakkında yapılan bir argüman” olduğu vurgulanmaktadır (Yılmaz, 2013: 198- 199).

Yani bilimsel anlamda tarih disiplinin, her ne kadar objektif olarak kabul edilse de tarafgir bir zeminde, tarihi bilgide, hemen her zaman özellikle, tarihi bilgi vasıtalı olması söz konusudur. Bu anlamda arada farklı zamanlarda ve değişik sayılarda naklediciler ya da tarih yazıcıları/tarihçiler bulunduğundan bir subjektivite, başka bir deyişle yorumu söz konusudur. Açıkçası, olmuş veya yaşanmış olan tarih her zaman ve her yerde olduğu gibi ya da objektif olarak karşımıza çıkamamış yahut çıkarılamamıştır (Özlem, 1994: 172).

Tarih disiplinine atfedilen temel işlev, toplumların kendine ait kültürel, yerel ve ulusal gelişmeleri de kapsayan dünyadaki tüm ilerleme ve gelişmelerin zaman içindeki gelişimini anlama noktasında insanlara yardımcı

olmaktır. Tarihin diğer işlevi ise insanlara şüpheci ve eleştirel düşünmeyi öğretmek; onları günümüz dünyasının sorunları ile yüzleşmeye hazırlamaktır (Dinç, 2009: 1432).

Tarih öğretiminin diğer işlevleri ise;

- 1- Geçmiş hakkında bilgi edinmeleri için öğrencilere yardımcı olarak onların geçmiş ve geçmişe dair bilgiler hakkında ilgilerini uyandırmak,
- 2- Günümüz dünyasını daha iyi algılayıp anlama ve açıklama durumlarında geçmişin hangi yollarla ve nasıl işe koşulduğunu göstermek,
- 3- Tarihsel bir miras anlayışı geliştirmek,
- 4- Kendilerini geçmişle bağlantılı bir şekilde tanımlamaları noktasında öğrencilere yardımcı olmak şeklinde ifade edilebilir (Lee, 1994: 45).

Tarih disiplinin daha dar anlamda kullanılan ve onun bir bölümü olarak addedilen “Siyasi Tarih” disiplini ise ilk bakışta siyasetin tarihini inceler gibi görünmektedir. Ancak bu durum yanıltıcıdır. Bu disiplin, devletlerden, devletlerin ortaya çıkışından, değişme, gelişme, yıkılışlarından ve devletler arasındaki siyasi ve bir dereceye kadar ekonomik ilişkilerden söz eder. Bu bakımdan sözü edilen disipline “Uluslararası İlişkiler Tarihi” de denmektedir (Sander, 2002: 25).

Uluslararası İlişkiler Tarihi de denilen bu disiplin genelde modern uluslararası sistemin doğuşu olarak kabul edilen Westphalia Antlaşması'nı (1648) başlangıç noktası olarak kabul eder. Böylece bu yaklaşım devletler arası ilişkilerin tarihini inceleyerek, aralarındaki ilişki biçimlerini açıklamaya çalışır (Potyemkin, 2009: 7).

Sander'e göre, Siyasi Tarih kavramı iki içeriğe sahiptir. Bunlar;

- a- Devletlerin kuruluşlarını, geçirdikleri değişiklikleri, gelişmeleri, devlet içindeki insanların, sınıfların, grupların birbiriyle çatışmalarını ve devletlerin genel dünya tarihi ve dünya devletler mozaiki içindeki yer ile önemini inceler. Buna İngilizce'de “Political History”, Fransızca'da ise “Historie Politique” denmektedir.
- b- Bağımsız devletlerin, yani uluslararası sistemin temel birimlerinin birbiriyle olan ilişkilerinin tarihini inceler. Buna İngilizce'de “Diplomatic History”, Fransızca'da “Historie Diplomatique” adı verilmektedir (Sander, 2002: 25- 26).

Siyasi Tarih eğitiminin nasıl yapılması gerektiği ve metodolojisi yanında değinilmesi gereken en önemli durum, bu eğitimin içeriği ve amaçlarının saptanmasıdır. Lisans ve lisansüstü eğitimde bu dersin verilmesinin amaçları;

- a- Devletlerin iç/ dış kültürel ve toplumsal değerlerinin neler olduğu,
- b- Bunların nasıl doğup geliştiği,
- c- Aralarındaki ilişki biçimi,
- d- Bu ilişki biçiminin analiz edilmesi,
- e- En önemlisi zihinsel becerilerini ve farklı bakış açılarını geliştirmek,
- f- Mesleki durumlarına katkı sağlayacak donanıma sahip olmalarını sağlamak olarak sıralanabilir (Demircioğlu- Tokdemir, 2008: 70).

Bu çerçeve içerisinde Sosyal bilimlerde Tarihin bir alt disiplini olan Siyasi Tarih, toplumların ve onların oluşturdukları devletlerin ilişkilerini anlamak ve açıklamak gibi önemli bir işleve sahiptir. Dün - bugün ve gelecek arasında ilişki kurma, sağlıklı bir politika oluşturma ile yürütme ancak bu sayede mümkün olabilmektedir.

Bunların dışında eğitim yolu ile vatandaşlık ve değerler alanının oluşturulması ve geliştirilmesi de önemli bir amaçtır. Ancak bu durum daha ziyade Lisans eğitimi öncesi olan bir amaçtır. Her halükarda eğitim ve Siyasi Tarih eğitimi öğrencilere özgür düşünebilme, güncel temelli tartışmalar yapabileme, etkili iletişim kurabilme, işbirliği, meraklı olma, kanıta dayalı araştırma yapabileme ve tek taraflı bakış açısı yerine çok yönlü düşünebilme, hoşgörülü olma, ayrımcılığa karşı çıma, ben ve öteki ayrımını önyargı ve kaba genellemelere dayanmaksızın yapabileme becerilerini kazandırmayı da içermektedir. Bütün bu beceriler eleştirel düşünebilen, açık görüşlü bireylerin yetiştirilmesi açısından önemlidir (Phillips, 2003: 38- 40).

Tarih ve Siyasi Tarih eğitiminin amaçları ve ilkeleri çerçevesinde sağlıklı bir şekilde verilebilmesi için çeşitli yol ve yöntemler vardır. Bu yol ve yöntemlerin içinde Annales Okulu ortaya koyduğu savlarla dikkat çekici özelliklere ve değerlere sahiptir. Bu nedenle okulun ele alınması gereklidir.

2. YÖNTEM

2.1. Sosyal Bilimler ve Annales Okulu

Tarih ve tarih yazımı, 19. Yüzyıldan önce ortaya çıkmış olan faaliyetler ve kavramlar olarak sosyal bilimlerde her zaman var olmuştur. Ancak gereç biçimi gerekse içeriği zamanla önemli değişikliklere uğramıştır. Herodot ve Thukydides'ten beri tarih yazıcılığında ve metodolojisinde "büyük adamların" yaptıkları "büyük işlerin" siyasi ve askeri olayların öyküsü/ anlatısı söz konusu olmuştur. Vakayinameler, siyasi anılar, denemeler şeklinde çeşitli türler ortaya çıkmıştır. Merkezi iktidarın çevresinde işlenen bu tarih ne insanın ne de toplumun genel yapısına değinmemiştir.

Bu tarih anlayışı ve yazımı ilk kez Aydınlanma ile itirazlara uğramış ve artık 18. Yüzyıl siyaset ve askeri yapı dışında ticareti, yasalari, ahlakı da kendisine konu edinen, toplumsal tarih olarak adlandırılan yeni bir tarih anlayışının kendini göstermesi söz konusu olmuştur. Edward Gibson gibi bu yeni tarih anlayışının öncüleri ortaya çıkmıştır. Ancak Leopold von Ranke'nin ortaya çıkardığı 18. Yüzyıl yeni tarih anlayışı, Ranke'nin arşiv çalışmasına verdiği önem nedeni ile yara almıştır. 19. Yüzyılda ise tarih anlayışı ve yazımı genel olarak tüm tarihin ele alınmasının amaçlandığı ve tek bir etkenin belirleyici olduğunu savunan eski anlayışı daha da değiştirmiştir. Ayrıca tarihsel süreçlerin gerçekten anlaşılması için ekonomik ve toplumsal ilişkilerin saptanmasının kaçınılmaz olduğu yani maddi dayanağın göz önünde bulundurulması zorunluluğu artık tartışma konusu bile edilmemiştir. Karl Marks, Fustel de Coulanges, Gustav Schmoller, William Cunningham, Henri Hauser bu anlayışı dile getiren önemli düşünürler olarak ön plana çıkmıştır (Delice, 2011: 101- 102).

Çalışmanın konusu olan ve yaygın olarak "Annales" adıyla bilinen bir tarih dergisinin etrafında bir grup tarihçi tarafından kurulan "Annales Okulu" 20. Yüzyıl içinde sosyal bilimlerin metodolojisine yaptıkları katkı ile günümüze kadar isminden söz ettirmiştir.

1929 yılında iki tarihçi tarafından, biri 16. Yüzyıl uzmanı olan Lucien Febvre ile bir Ortaçağ uzmanı olan Marc Bloch tarafından kurulan bu okul daha sonraları Fernand Braudel, Georges Duby, Jacques Le Goff ve Emmanuel Le Roy gibi ünlü tarihçiler tarafından benimsenerek geniş alanlara yayılmıştır (Erdem, 2010: 57).

Hareketin kurucu liderlerinden Lucien Febvre tarafından disiplinler arası işbirliği yaklaşımı "*Tarihçiler! Birer coğrafyacı olun, hukukçu, psikolog ve sosyolog da olun....*" şeklinde özetlenen Annales Okulu'nun genel anlamda üç aşama geçirdiği kabul edilir. Bunlardan ilki, 1920'li yıllardan 1945 yılına kadar uzanan döneme tekabül eder. Bu ilk dönemde hareket, geleneksel tarih anlayışına, siyasi tarihe ve olaylar tarihine yönelik bir dizi saldırı düzenleyen küçük, radikal bir gruptur. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra bu küçük grup egemen tarih

platformunu ele geçirerek, tarih anlayışına en önemlileri “yapı” ile “konjonktür” olan kavramlarını ve uzun vadeli değişimleri anlatan “dizisel tarih” yöntemini hakim kılmıştır. 1968 yılında başlayan üçüncü aşamada ise sınırları kontrol altına alınamayacak kadar genişlemiş ve parçalanma sürecine girmiştir (Alican, 2009: 163- 164).

Annales Okulu’nun mantığının temelinde yatan fikirler şu şekilde özetlenebilir:

- 1- Olaylardan oluşan geleneksel tarih anlatısının yerine sorun odaklı bir tarih anlayışı almalıdır.
- 2- Temel anlamda siyasete eğilen bir tarihin yerine insan faaliyetlerinin bütününe eğilen bir tarih geçmelidir.
- 3- Bu iki amacın gerçekleştirilebilmesi için, tarihin dışındaki diğer sosyal bilimler disiplinleri ile işbirliği yapmaya önem verilmelidir (Alican, 2009: 163).

Annales Okulu, nicel bir metotla çalışan, belirlenimci varsayımları olan, siyaset ve olaylar karşısında kayıtsız bir tutum sergileyen, yeknesak bir tarih incelemesi ortaya koyan bir grup olarak tarih yazımına ve metodolojisine 20. yılda büyük değişiklikler getirmiştir. Bu anlayış olaylardan oluşan geleneksel siyaset odaklı bir anlatımı reddederek, insan ve insan eylemlerini merkeze alan, sorun odaklı bir tarz ile tarihe yaklaşan, coğrafya, sosyoloji, psikoloji, ekonomi, dilbilim ve antropoloji gibi bir çok yardımcı disiplin ile işbirliği yapan bir tarih anlayışına dayanmakta idi (Delice, 2011: 105).

Annales Okulunun en önemli temsilcilerinden biri olan March Bloch 1941 - 1942 yılları arasında kaleme aldığı *Apologie pour l' Histoire* kitabında 19. yüzyıldaki egemen tarih anlayışının siyasal olana odaklanan yaklaşımının yerine, bütünsel bir tarih anlayışını savunmakta ve bir toplumun siyasal- hukuki- iktisadi- edebi ve zihniyet sorunları arasındaki bağlara vurgu yapmaktadır. Bloch’a göre, tarihçinin görevi, ayrı ayrı unsurlar olarak algılanan bu “gezegenleri” bütünlüğün yörüngesinde tekrar bir araya getirmek gerekmektedir (Bloch, 1985: 24- 25).

Bloch ve Febvre’den başlayarak Annales geleneğinin araştırılan tarihsel dönemin maddi yaşantısının, toplumsal düşüncesinin, insanların sosyal ve doğal ortam ile ilişkilerinin kısaca dönemin bütünüdür ancak disiplinlerarası bir çalışmayla ortaya konabileceği ilkesini oluşturduğu görülmektedir. Annales Okuluna göre bütünsellik disiplinlerarası çalışmalarla olduğu gibi analiz ve gözlemlerle de mümkün olabilmektedir. Burada, gözleme yapılan vurguyla 19.Yüzyıldaki Rankeci geleneğe yani kanıt ile belgeye vurgu yapılmaktadır. Ancak bunun yanında, analiz ve açıklamaya da gönderme yaparak 19.Yüzyıl tarihçiliğinin betimleme ve anlatıya dayalı kurgusundan kopuş söz konusudur. Geleneksel tarihçilikten ayrılan ve yeni bir tarih paradigması geliştirmeye çalışan Annales geleneği, tarih araştırmalarında ve aktarımında bir yandan açıklayıcı ve analitik bir yaklaşımı, diğer yandan ise bütünsel tarih anlayışı nedeni ile birleştirici- sentetik bir eğilimi ortaya koymaktadır (Sönmez, 2010: 64- 65).

Febvre, *Combats pour l' histoire* isimli kitabında tarih disiplinin illaki bir nitelendirmesi gerekiyorsa disiplinin sınırlarını en geniş şekilde tutacak şekilde tarihin geçmişin bilimi olduğunu vurgulamaktadır. Febvre, geçmişin yaşandığı zamanların bilimin nesnesi olduğunu ve geçmişin bugüne göre düzenlenmesinin toplumsal işlevi oluşturduğunu belirtmektedir. Annales Okulu’nda tarihin doğası gereği konusu olan insanın birey olarak değil içinde yaşadıkları topluma odaklanarak, örgütlenmiş gruplara yoğunlaşarak çalışılması gerektiği konusunda bir görüş vardır. Febvre bunu bir aşama daha ileri götürerek toplumsal olayların tek tek olaylara değil sorunlara odaklanması gerektiğini belirtmektedir. Böylece olaya odaklanarak gözden kaçırılması mümkün olan pek çok şeyi anlamak ve açıklamak mümkündür (Febvre, 1995: 31- 38).

Annales Okulunun diğer bir önemli farkı ve niteliği olan arşivlere verilen değer ve önem noktasında da farklı duruşu söz konusudur. Uç noktasında arşiv kaynaklarının fetişleştirilmesi olan Rankeci anlayıştan farklı olarak Annales Okulu temsilcileri hiçbir yazılı ve sözlü kaynak olmasa bile peyzaj, kiremitler, tarlalar ve ayrık otlarının biçimleri, jeologların incelediği taşlar veya kimyagerlerin incelediği kılıçların kullanılabilceğini de vurgular. Bu yaklaşıma göre tarihçi insana ait olandan, insanın varlığına hizmet edenden kısaca insanı anlatan her şeyden faydalanır. Dolayısıyla incelemesi ve yararlanılması gereken toplumu oluşturan tüm kalemlerdir. Bu çaba ise tarihçiyi bir kez daha tarih ile diğer sosyal bilim dalları arasında kurulması gereken işbirliğine götürmektedir (Burke, 1985: 11- 12).

Bu yaklaşımın esas olarak diğer önemli ve vurgulanması gereken diğer özelliği esas olarak siyasete odaklanan tarih anlayışının yerini insan etkinliğinin tamamının incelenmesine bırakmasıdır. Geçmişteki benzersiz, tekil olaylara yoğunlaşmayı öğütleyen geleneksel tarihçiliğin sorun odaklı analitik tarihe bırakmasının savunulması ve bunun mutlaka karşılaştırılması ve disiplinlerarası yapılmasının vurgulanması diğer önemli özelliğidir.

20. yüzyılın en önemli tarihçilerinden biri olarak kabul edilen Fernand Braudel ise Annales Okulu içinde özellikle ele alınması gereken en önemli bilim adamıdır. *II. Philippe Döneminde Akdeniz ve Akdeniz Dünyası, Maddi Uygarlık- Ekonomik- Kapitalizm, Fransa'nın Kimliği* gibi temel eserleri ile Braudel disiplinlerin besleyici faaliyetleri ile siyasi tarihten ekonomik ve toplumsal tarihe yönelerek, yeni tarihçiliğin temsilcisi haline gelmiştir (Sönmez, 2010: 74).

Braudel eserlerinde toplumsal yapıların incelenmesi için konjonktürel tarih olarak adlandırılan önemli bir durum söz konusudur. Yani birbirini izleyen derinlemesine nüfus hareketleri, devletlerin ve imparatorlukların genişliği coğrafi durumu, endüstrileşme, devlet maliyesi, savaşlar gibi devreler içinde belirleyici olan ve kendini diğerlerine dayatan ekonomik konjonktür gibi. Braudel'e göre tarihsel değişimlerin hızları birbirinden farklı olmakta ve farklı hızlara sahip üç zaman kesiti içinde gerçekleşmektedir. Bu zaman dilimlerinden ilki hareketsiz tarih dediği insanın kendisini çevreleyen ve kendisi ile ilişkileri içindeki zamandır. İkincisi hareketsiz denebilecek kadar yavaş akan tarihin bir üst katmanında bulunan ritmi yavaş da olsa ekonomik sistemleri, devletleri, toplumları ve uygarlıkları içine alan zamandır. Burada insanların nesnelere hareket ederek inşa ettikleri toplumsal tarih vardır. Üçüncüsü ise bugün ele alınan tarihi, geçmişi geniş dilimler onar, yirmişer veya elli yıllık zamanlar haline getiren bir durumda ele alınmaktadır (Braudel'in *La Mediterranee et Le Monde Meditteraneen* kitabından aktaran Sönmez, 2010: 76- 78).

Böylece Braudel'in kaleme aldığı ve belirttiği olay tarih 19. yüzyılın geleneksel tarih anlatıcılığının olay merkezli anlatımından farklı olarak salt siyasaldan oluşan bir merkezde değildir. Savaşlar, diplomatik anlaşmalar, kararlar ve kişilerden değil ekonomik yönleri ile kısa konjonktürlerden oluşmaktadır. İçinden doğduğu ortam ve oluşumlardan bütüncül bir biçimde etkilenen bu tarih anlayışı çevresi ile sürekli bir etkileşim halindedir. Ayrıca olayları ve olayların geçtiği dönemi salt eylemin gerçekleştiği zamana odaklanarak inceleme yerine tarihsel zamanın çeşitliliğine vurgu yaparak belirtmeye çalışmaktadır.

Türkiye'de etkisi görülen bu okul önemli temsilciler çıkarmıştır. Fuad Köprülü, Ömer Lütfi Barkan, Mustafa Akdağ ve Halil İnalçık eserleri ve eserlerinin içeriği ile 1980'lere kadar olan dönemde çeşitli ölçülerde bu okuldan etkilenmiştir.

Fuad Köprülü'nün "*Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri Hakkında Bazı Mülahazalar*" ve "*Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu*" gibi eserlerinde Bizans kurumlarının Osmanlı kurumlarına etkisini incelemiş ve Osmanlı tarihini genel tarih çerçevesi içindeki ekseninde incelemiştir. Ömer Lütfi Barkan "

Osmanlı İmparatorluğu'nda Kuruluş Devrinin Toprak Meseleleri" isimli derlemesinde Osmanlı İmparatorluğu'nun iktisadi ve sosyal dönüşümünü ve imparatorluğun arazi sistemindeki ekonomik ve toplumsal güçlerin, siyasi ilişkilerle bağlantısını incelemiştir. Mustafa Akdağ, *"Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi ve Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası: Celali İsyamları"* eserinin adından da anlaşılacağı gibi ekonomik ve sosyal tarih üzerinde çalışmıştır (Erdem, 2014: 142- 181).

Halil İncalcık ise *"Tanzimat ve Bulgar Meselesi"*, *"Fatih Devri Üzerine Tetkikler ve Vesikalar"*, *"The Ottoman Empire: The Classical Age 1300- 1600"* gibi eserlerinde sosyal ve siyasal kurumların tarihsel süreç içinde toplumsal ve kültürel süreçleri temel merkezine alarak yapılan çalışmalarıdır. Aslında Halil İncalcık bu anlamda Türkiye'de sosyal tarihçiliğin en net olarak ortaya çıktığı bir isimdir. Türkiye'de Halil İncalcık ile birlikte sorun odaklı bir perspektifle disiplinlerarası yaklaşım yapılmak suretiyle, insan faaliyetlerinin tüm alanlarını kapsayacak şekilde, betimlemeden ziyade açıklama ve karşılaştırma yöntemi ile geçmiş ele alınmıştır (Erdem, 2014: 192- 214).

Türkiye'de Annales Okulu'ndan etkilenen ve eserler veren tarihçi ve bilim adamlarının yapıtlarında görülün bazı ortak özellikler vardır. Bu özellikler onun bilimsel kariyerinin niteliklerini ortaya koyar. Bunlar şöyle sıralanabilir:

- Türkiye tarihinin önemli konularını ve sorunlarını görüp teşhis edebilip, araştırmalarını her zaman için değerini ve güncelliğini koruyacak önemli meseleler üzerinde yoğunlaştırmışlardır.
- Ayrıntıyla uğraşarak bir sürü gereksiz bilgi yığını içinde boğulmayarak, olaylara genel açıdan bakabilmişlerdir.
- Ele aldıkları her sorunu, yalnızca o sorunla sınırla tutmamış çok daha geniş çerçevede ve karşılaştırmalı bir yöntemle araştırmışlardır.
- Ulaştıkları sonuçlar, daha sonraki araştırmalarında elde ettiği verilerce doğrulanmadığı veya farklı biçimler aldığı durumlarda bunları açıkça belirtmiştir.
- Araştırmalarında her zaman birinci elden, orjinal kaynaklara dayanmayı tercih etmişler ve ele aldıkları konuların kaynakların tenkitli bir şekilde tanıtması ve bilimsel değerlerini ortaya koyarak, kendinden sonra gelen araştırmacıların işini kolaylaştırmıştır.
- Bunların hepsinden daha da önemlisi, araştırmalarını her zaman mutlaka sosyal tarih bakış açısı ile yapmışlardır. Bu onun araştırmalarına hiç bir zaman kaybolmayacak ikna edicilik özelliği kazandırmıştır (Ocak, 1997: 222).

Annales Okulu 19. Yüzyıldaki tarihçiliği ve onun getirdiği kabullerin sorgulanmasını sağlayan, alternatif bir tarih anlayışı öneren, 20. Yüzyılda çok çeşitli tarih anlayışlarının ortaya çıkmasına öncülük etmiş önemli bir okul olmuştur. Annales Okulu'nun tarih yazımında kırılma noktası olan bu durumu, tarih anlatımı içinde katkılar sağlayacak bir durum yaratmaktadır.

3. BULGULAR

3.1.Siyasi Tarih Eğitiminde Annales Okulu

Tarih ve onun alt disiplini olarak Siyasi Tarih eğitim öğretimi öncelikli olarak amaçları ve ilkeleri açısından ele alınması gereken iki önemli alandır.Özel olarak Siyasi Tarih eğitimi verilirken dikkat edilmesi ve önem verilmesi gereken yöntemler ve içerikler söz konusu olmalıdır.

Tarih öğretiminin hedefi toplumu değiştirmek veya toplumsal değişim değildir. Tarih, toplumu değiştirdiği için değil öğrencilerin dünyada neyi ve nasıl gördüklerini değiştirdiği için öğretilir. Tarih öğretiminin geçmişten kalan mirasın gelecek nesillere aktarılması, içinde yaşanan dünyanın daha iyi anlaşılması ve öğrencilerin ahlâki gelişmelerine katkıda bulunmak amacıyla yapıldığını vurgular. Yani tarihin “insanın kendisini, yeteneklerini, ilgilerini, tutum, inanç ve değerlerini tanımasını” amaçladığını belirtmiştir (Phillips, 2003: 37- 38, Yılmaz ve Kaya, 2011: 75).

Bunun dışında Siyasi Tarih eğitiminde öğrencilerin bu hedefleri sağlıklı ve analitik biçimde öğrenebilmesi için ders saatlerinin kısıtlı olması, teknolojinin sınıflarda kullanım yetersizliği, ders kitaplarının niteliği, ezber durumu ve eğitimciden kaynaklanan sorunlar dışında en önemli sorun, eğitimin metodolojisi ve içeriğidir. Problemler ile durumların çözümünde ve anlaşılmasında, aktif eğitim araçlar, teknolojik unsurlar, öğretmenlerin yetiştirilmesinde ve öğrenim vermesinde yeterli hale getirilmesi gibi çözümler kullanılabilir (Yıldız, 2003: 181- 182). Ancak en önemli unsurlardan biri Siyasi Tarih eğitiminin içeriğinin ve metotlarının çeşitlendirilmesi gerekmektedir.Bu açıdan Annales Okulu Siyasi Tarih eğitiminde kullanılabilir bakış açılarından biridir.

Tüm dünyada ve Türkiye’de Uluslararası İlişkiler ve Tarih bölümlerinde Lisans- Yüksek lisans düzeyinde ders olarak okutulan Siyasi Tarih dersi de temel giriş ve kavram derslerinden biridir. Bu dersin en önemli öğrenim çıktısı, öğrencilerin devletlerarası ilişkilerinin geçmişini ele alarak, günümüz ve gelecekteki ilişkilerini analiz etmesine temel sağlamaktır. Bunu yaparken devletlerin geçmişten günümüze geçirdikleri değişim ve dönüşümlerin (ekonomik, siyasi kültürel- sosyal vs...) de incelenmesi gerekmektedir.

Geleneksel eğitim anlayışında Siyasi Tarih dersleri genellikle ders kitapları ve ikincil kaynakların büyük olaylar ve kişiler üzerinden okunması ve yorumlanması ile verilmektedir.Ancak Siyasi Tarih eğitiminde 19.yüzyılda tarihin felsefeden ayrılarak kendi başına bağımsız bir disiplin olmasına öncülük etmiş olan modern tarihin kurucusu Leopold von Ranke’nin modernist tarih konsepti hala geçerliliğini korumakta gözükmektedir. Yani büyük siyasi olayların (savaş, anlaşmalar, ittifaklar) ve büyük kişiliklerin (Napolyon, Bismark, Hitler vs..) devletlerin tarihine ve siyasi tarihine yön verdiği söylemi söz konusudur. Belirli ders süreleri içinde devletlerin hem iç hem de dış ilişkilerini ve bunların tarihini ele almak gibi kısıtlayıcı durumlar söz konusudur. Ancak en önemli sorun devletlerarası ilişkilerin Ranke’ci anlayış içerisinde ele alınmasıdır.Yani devletlerarası ilişkileri büyük adamların ve liderlerin, büyük olayların çerçevesinde değerlendirmektir.

Oysaki Annales Okulu gibi metodolojik olarak ortaya çıkan akımlar gelişmiş bir tarih bilgisine ve analizine sahip olmak için tarihsel bilgi ve bu bilginin üretim sürecinde rol oynayan faktörlerin bilinmesinin önemine işaret etmektedir. Siyasi Tarih eğitiminde genellemeler dışında devletlerin yükseliş ve çöküşlerini ele alan yapısal analizler dışında zaman ve mekan yaşantılarının sosyal ve kültürel analizi de verilmelidir. Geçmişte devletler arası ilişkilerde sadece devlet adamlarının, ordu komutanlarının, yani siyasilerin ve elitlerin eylemleri ile sınırlı kalınmamalıdır. Savaşlar, barışlar, anlaşmalar gibi genel konular dışında geçmişte yaşamış sıradan halkın inanç- kültür, ekonomik yaşantı ve üretim biçimleri de verilmelidir (Giroux, 1988: 170-171).

Yani tarih eğitiminin merkezinde devlet, siyaset, toplum, ekonomi, coğrafya, edebiyat, demografik gelişmeler gibi bütün yönler bir arada ele alınarak analiz yapılmalıdır. Zaman kronolojisinden çok olgusal kronolojik olarak medeniyet ve sosyal değişimi de ele almak, tarihin birincil kaynaklarının yanı sıra o dönem yer adları, tarla şekilleri, gelenekler, kolektif psikolojik tutumlar, paralar, ticari kayıtlar, mimari stiller gibi karşılaştırmalı unsurlara da eğilmek gereklidir. Önemli olan kaynaklara sorulacak sorular ve bunlardan alınacak cevapların değerlendirilmesidir. Zira bu soruşturma, benzerlik ve ayrılıkların belirlenmesine yardımcı olacak, tarihi farklı açılardan anlamayı olanaklı kılacaktır (Keskin, 2014: 71).

Öğrencilerin hayata bakış açılarını geliştirecek, geçmişe farklı pencerelerden bakabilmelerini sağlayacak, günümüzü daha iyi anlamalarını sağlayacak ve vizyon kazandıracak bir Siyasi Tarih eğitimi için tarih disiplindeki yaklaşımların genişletilmesi ve çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Annales Okulu bu bağlamda dikkat edilmesi ve tarih eğitiminde kullanılması gereken önemli bir alandır.

Çağdaş tarih eğitiminde sorumlu ve etkin bireyler yetiştirme, halklar arası anlayış ve tanışıklık sağlama, tarihsel ihtilaf konularında çoklu bakış açısı getirme, dünya tarihi içine ülke tarihini yerleştirme, farklı kültür etkileşimlerini analitik çözümlenme, tarihsel sorgulama yeteneği kazanma gibi amaçlar en önemli ilkeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Özgüven kazanmış, kendi değerlerini bilerek ve sorgulayarak evrilen bireylerin bugün ile dünü anlayabilen bir duruma gelmesi için yorum ve bilgi edinimini çoklu olarak görmelidir. Genel ve tekil olanlara ilişkin öğretim ve farklılaşma sağlayacağı için öğrenciler farklı tarih versiyonlarını karşılaştırarak, değişik kaynak ve yöntemleri kullanabilme mezziyetlerini geliştirmelidir. Böylece günlük hayattaki çatışma ve anlaşmazlıkları anlama, farklı inanç, kültür, coğrafya ve kurumlar ile maddi şartları öğrenme, tarihin farklı yorumlarının farkında olma, kendi tarihsel mirası hakkında farkındalık yaratma, olguları bilinçli, eleştirel bakabilme imkanları oluşacaktır (Keskin, 2014: 67).

Dünyada ve Türkiye’de geleneksel olarak Siyasi Tarih eğitiminin içeriğinde, sosyal ve ekonomik tarihin çok daha fazla kullanıldığı bir dönem yaşanmaktadır. Günümüz dünyası ile bağlantılandırılan ve geçmiş ile gelecek arasında tutarlı ancak esnek bir tutumla devlet ilişkileri ele alınmalıdır. Ayrıca devlet ilişkileri ele alınırken iç ve dış durumları ekonomik- sosyal- kültürel- siyasi ve sosyolojik değişim ve dönüşümleri dikkatli bir biçimde öğrenciye aktarılmalıdır. Bu noktada toplumlara Annales Okulu gibi farklı bakış açıları getiren yöntemlerin kullanılması gereklidir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Tarih, geçmişi araştırmak, öğrenmek ve böylece geleceği de doğru kurmak süreçlerinin adı olan önemli bir disiplindir. Tarihsel olayları, olguları, kurumları ve vakaları özgüllüğü ve özgünlüğü ile anlamada değer verilmesi gereken bir süreçtir.

Tarih ve onun alt disiplini olarak Siyasi Tarih, geçmişi araştırmak, öğrenmek ve böylece geleceği de doğru kurmak süreçlerinin adı olan önemli disiplinlerdir. Bu disiplinler tarihsel olayları, olguları, kurumları, vakaları özgüllüğü ve özgünlüğü ile anlamada değer verilmesi gereken bir alanlardır.

Bu alanların eğitim öğretimde değerler ve geçmiş - gelecek ilişkisinin sağlıklı bir şekilde anlaşılması ile kurulması için ders düzeyinde verilirken dikkat edilmesi gereken noktaları vardır. Bunlardan en önemlisi kuşkusuz bu disiplinlerin analitik ve anlaşılabilir olarak öğretilmesi, geçmiş ile gelecek arasında doğru yaklaşımlarla konuların aktarılması, aktarılan bilgilerin farklı bakış açıları sunabilmesi ve öğrencilere çok geniş yelpazede iletilmesidir.

Bugün dünyada ve Türkiye’de Lisans ve Yüksek Lisans düzeyinde eğitim öğretimi verilen Siyasi Tarih dersinin çıktılarının bu nedenlerle sağlıklı bir biçimde verilebilmesi için 19.yüzyıldan beri anlatı ve siyasi merkezli olarak aktarılan bilgilerin farklı yöntem ve metotlarla verilmesi gerekmektedir. Bu ihtiyacın gerekli olmasının en belirgin sebebi günün gelişmelerine uygun olarak anlatı ve büyük olaylar - kişiler üzerinden verilen Siyasi Tarih eğitiminin içeriğinin ve bakış açılarının genişletilmesi gerekliliğidir. Bu dersin verilmesi ile ilgili ders saatleri, materyalleri, öğrenim çıktıları gibi başka değinilmesi gereken noktalar da vardır ancak bu konular ayrı çalışmalarda ele alınması gereken durumlardır.

20. Yüzyılın başlarında ortaya çıkan Annales Okulu ve bu okulun yöntemleri, Siyasi Tarih eğitim öğretiminde kullanılabilecek iyi bir yoldur. Annales Okulu dünyada ve Türkiye’deki temsilcileri vasıtası ile ortaya konan ürünlerinde tarihin çok katmanlı, sorun odaklı, siyasi olaylar dışında ekonomik- toplumsal- kültürel- coğrafi vs...bir çok disiplinle iç içe aktarılmasının gerekliliğini ortaya koymuştur. Öğrencilerin geçmişi bir çok yönü ile ele alarak farklı bakış açıları ve farklı yönleri ile değerlendirmesine imkan tanıyan bu Okul, Siyasi Tarih eğitim- öğretiminde kullanılabilecek doğru bir yaklaşımdır.

Annales Okulunun Siyasi Tarih dersinin devletlerin birbiri ile ilişkilerinin ele alınmasında ve en önemlisi devletlerin kendi içlerinde yaşanan gelişmelerin de ele alınıp, analiz edilmesinde iyi bir imkan sunduğu görülmektedir. Bu alanın Siyasi Tarih eğitiminde kullanılması ile devletlerin ilişkileri ve devletlerin iç gelişmelerinin dış ilişkilerine etkisini aktarmada ve anlamada disiplinler arası çoklu bakış açısı getirdiği görülmektedir. Ayrıca geçmişte yaşanmış her durumun ve konunun geniş bir perspektifle ele alınması analiz aşamasında katkı sağlayacaktır. Annales Okulu, geçmiş - gelecek arasında kurulacak ilişkide çok katmanlı ve yönlü bakış açısı ile aynı zamanda geleceğin doğru şekillendirmesinde de etkili bir yöntemdir. Dersi veren eğitimcilerin başka yöntemler ve süreçlerle birlikte kullanacağı bu Okul’un hem eğiticiye hem de öğrenciye katacağı zenginlik önemlidir.

KAYNAKLAR

- Alican, M. (2009), “Peter Burke, Fransız Tarih Devrimi: Annales Okulu”, *Tarih Okulu*, Yaz, Sayı: IV, 163-169.
- Bloch, M. (1985), *Tarihin Savunusu ya da Tarihçilik Mesleği*, Çeviren: Mehmet Ali Kılıçbay, Birey ve Toplum Yayınları, Ankara.
- Burke, P. (1985), “Modern Avrupa’nın İlk Dönemlerinde Toplum ve Ekonomiye Giriş”, *Tarih ve Tarihçi: Annales Okulu İzinde*, Ed: Ali Boratav, Alan Yayıncılık, İstanbul.
- Delice, D. (2011), “Annales Okulu ve Ricouer’un Anlatı Bağlamında Annales Okulu Eleştirisi”, *History Studies*, Volume 3/ 2, 101- 124.
- Demircioğlu İ. H.- Tokdemir M. A. (2008), “Değerlerin Oluşturulma Sürecinde Tarih Eğitimi: Amaç, İşlev ve İçerik”, *Değerler Eğitimi Dergisi*, Cilt: 6, No: 15, Haziran, 69- 88.
- Dinç, E. (2009), “Etkili Tarih Öğretimi”, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 29, 1427-1451.
- Dunne R. – Wragg E. C. (1994), *Effective Teaching*, Routhledge, London.
- Giroux, H. A. (1988), “Border Pedagogy in the Age of Postmodernism”, *Journal of Education*, 170- 3, 162-181.
- Güneş, A. (2005), “Tarih, Tarihçi ve Meşruiyet”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Uygulama Merkezi Dergisi*, 17, 1- 48.

- Febvre, L. (1995), “ Rönesans Çağı İnsanı”, *Rönesans İnsanı*, Çeviren: Mehmet Ali Kılıçbay, İmge Kitapevi, Ankara.
- Keskin, Ö. A. (2014), “Küreselleşen Dünyada Karşılaştırmalı Tarih Eğitimi ve Çalışmalarının Gerekliliği”, *III. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu*, 25- 27 Haziran, Sakarya, 63- 72.
- Lee, P. (1994), “Historical Knowledge and National Curriculum”, *Teaching History*, Ed: H. Bourdillon, Routledge, London, 41- 48.
- Potyemkin, V. (2009), *Uluslararası İlişkiler Tarihi*, Cilt: 1, Çeviren: Atilla Tokatlı, Evrensel Basın Yayın, İstanbul.
- Ocak, A. Y. (1997), "Fuad Köprülü Sosyal Tarih Perspektifi ve Günümüz Türkiye'sinde Din ve Tasavvuf Tarihi Araştırmalarında 'Tarihin Saptırılması Problemi'", *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S.3, 217-229
- Özlem, D. (1994), *Tarih Felsefesi*, İnkılap Kitapevi, İstanbul.
- Sander, O. (2002), *Siyasi Tarih, İlkçağlardan 1918'e*, İmge Kitapevi, Ankara.
- Sönmez, E. (2010), *Annales Okulu ve Türkiye'de Tarih Yazımı*, Tan Kitapevi Yayınları, Ankara.
- Phillips, R. (2003), “History, Citizenship and Identity”, *Teaching History*, December 36- 2, 37- 41.
- Yıldız, Ö. (2003), “Türkiye’de Tarih Öğretiminin Sorunları ve Çağdaş Çözüm Önerileri”, *Erciyes Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 15- 2, 181- 190.
- Yılmaz K., Kaya M. (2011), Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih Algısı ve Tarih Öğretimine Pedagojik Yaklaşımları, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3- 6, 73- 95.
- Yılmaz, K (2013), “Postmodernist Tarih Yaklaşımı: Postmodernizmin Tarih Eğitimi İçin Doğurguları”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 34, Temmuz / II, 197- 209.

SUMMARY

Teaching and learning are central to the comprehension and analysis of human and social practices on any level. They refer to the ensemble of practices that shape and advance the world in which human beings and societies live. Naturally, the critical point here is the content and method of teaching and learning.

An efficient means of teaching and learning is expected to provide a medium wherein various teaching methods are employed together or in a complementary fashion, students independently participate in learning activities, and, finally, there is a considerably high level of perception, understanding and acquisition. Ideal learning refers to a situation wherein the educational goals determined by a teacher are successfully achieved by students. The application of the principles of effective teaching/learning is of vital importance to the history discipline, which constitutes a milestone in the life and future of mankind and societies, as with all other human and technical sciences.

The history discipline is usually defined as “the science which explores and explains the events human communities experienced in the past, with reference to the place and time they took place as well as to the patterns of cause and effect that determined them, all being supported by documents and other evidences.” “Political history” is usually supposed to represent a much narrower sense of history, as it is viewed as a mere branch of the grand discipline of history. At first glance, it appears to be a study of the history of politics. However, this is highly misleading. Political history is a narrative on states, their rise, development and collapse, as well as their political and, to an extent, economic relations with other states.

In this respect, political history as a sub-discipline of history is an important field of knowledge that helps to understand and explain societies and the states they formed. It allows for both the establishment of relationships between the past, present and future as well as the design and implementation of better policies.

The means and method to be followed are extremely important in the effective teaching of history and political history in alignment with its purposes and principles. Among several possible means and methods, the Annales School's proposals are particularly remarkable and useful.

The Annales School has made very important contributions to history and historiography in the 20th century. The school founded in 1929 by Lucien Febvre, an authority in 16th century history, and Marc Bloch, a historian of the Middle Ages, expanded with the participation of several famous historians, including Fernand Braudel, Georges Duby, Jacques Le Goff and Emmanuel Le Roy. Their contributions also served to expand the scope and variety of the subjects that the school addressed.

The school introduced radical changes to 20th century historiography and historical methodology with its quantitative method, determinative presuppositions and indifferent attitude toward politics and events, as well as its uniform historical studies. In contrast to the traditional, politically oriented approaches that focus on events, the school offers a new understanding of historical analysis that centers on human beings and human practices with a problem-oriented approach that stands in cooperation with other disciplines like geography, sociology, psychology, economy, linguistics and anthropology.

In opposition to the almost exclusive emphasis on politics in the traditional approach to history, the school suggests a focus on the whole variety of human practices. The displacement of the traditional historiography centered on unique and singular events with a problem-oriented analytical historiography that is supported with a comparative and inter-disciplinary method is another of the school's distinctive features.

The school had important representatives in Turkey as well. The works authored by Fuad Köprülü, Ömer Lütfi Barkan, Mustafa Akdağ and Halil İncılık until the 1980s bear the school's mark in many respects and to significant degrees.

Political history courses are among the introductory and conceptual courses offered at both undergraduate and graduate levels at departments of international relations and history in Turkey and throughout other parts of the world. The most important output of these courses is that they provide students with a basis upon which they can analyze contemporary and future inter-state relations through a knowledge of their past. Such a task necessarily involves the study of the changes (economic, political, sociocultural, etc.) that the states have undergone from past to present.

Political history teaching must include the social and cultural analysis of states' temporal and spatial experiences in addition to the structural analysis of their rise and collapse. The analysis of inter-state relations should not focus only on the acts of statesmen or commanders, i.e., politicians and elites. Such analysis should address not only general affairs like wars and peace agreements, but also the culture, faith, economic life or mode of production of ordinary people.

In political history teaching, the Annales School seems to introduce an inter-disciplinary and multi-dimensional approach to the understanding of inter-state relations and the influences of a state's internal developments on its foreign affairs. This expanded perspective on any past experience has much to contribute to its historical analysis. By virtue of its multi-dimensional and multi-layered approach to the relationships between past and present, the school is also able to offer an effective method in construction of the future. This method, if used in combination with other methods and processes, offers rich possibilities for both teachers and students.